

K

O

Z

A

fanzin

EDİTÖR:

Saniye TUNÇ

YAZARLAR:

Ahmet Samet GÜRKAN

Elif Sude KORKMAZ

Kemal UYAR

Damla AKILVEREN

Damla BUZ

Berfe Faden KAHRAMAN

İrem KIYMIK

Semra YAKUT

Hazel Ilgaz SAĞDIÇ

Arda Yiğit SAMUR

TEKNİK/DÜZENLEME:

Deniz Ece BAKALIM

Zeynep ÖZKARA

ÖN-SÖZ

“Hayata bir söz bırak” anlayışıyla devam ediyor yolculuğumuz. Bu söz kervanında her geçen gün bize eşlik eden yolcularımız çoğalıyor. Yoldaş oluyorlar kervana.

İnsanoğlu şimdilerde kendi hikayesine yanaşamazken bizim yolcularımız; bunca ölüm, bunca zulüm arasında bir harfi bir harfle, bir sözcüğü bir sözcükle birleştirip merhem yapıyor. Belki birileri kalbine sürer, birileri düşlerine diye. Çorbada tuzumuz, yaralarda merhemimiz olur diyerdir bütün çabalarımız.

Oluyor da.

Bazen harfleri bileyip bıçak yapmak istiyorlar, üç maymunu oynayanlara karşı. Ama kervanın yolcuları; bıçak mutfakta, maymun ormanda gerek deyip Necati Cumalı'ya kulak veriyor hemen.

“İçimden hep iyilik geliyor

Yaşadığımız dünyayı seviyorum

Kin tutmak benim harcim değil

Çektiğim bütün sıkıntıları unuttum

Parasız pulsuzum ne çıkar

Gelecek güzel günlere inanıyorum”

Ve kervanın yolcuları umut dolu, iyilik dolu dizelerin peşine takılıp bahar kokulu şiirlerde konaklıyor. Kitaplar okuyup bu haydut çağda el yapımı hüzünleri gamzelerinde eritiyor. Onların her biri biliyor ki dünya; çoğu zaman kötü şeyler söyleyip, iyi sözleriyle dublaj yapıyor. Bu kervanda hep güzeli, iyiyi, doğruyu, yani yüreğinin derinliklerini söylüyor

oturduğu sıcak sohbetlerinde ve kaleminden de bunlar dökülüyor bu gençlerin.

Hani eskiden iğne kalemi, iplikler de boyası olurmuş düşlenen hayalin. Haliya, patiskaya, dantele işlermiş bekleneni, özleneni, kırılan hayalleri iplik iplik... İşte bu gençler de ruhlarını işlediler satır satır.

Hani naftalinli sandıklarda saklanırmış ya uzun yıllar, gergefteki nakış, tezgahdaki halı, ibrişimli mendil... Hani sonra arada çıkarılıp bakılırmış ve dalınırmış ya uzaklara, naftalin kokulu hatıralar kiminin tebessümü olurmuş kiminin göz yaşı...

Dokuduğumuz bu satırlar da bir gün bizim tebessümümüz olacak eminim.

Bu kervanın yolcuları nerede karşılaşırsa karşılaştın özlemle kucaklayacak birbirini. Bugün bu satırları okuyan gözlerinizi yüreğiyle kucakladığı gibi kucaklayacak ve “Koza’da başladı benim insan olma yolculuğum” diyecek.

Dostlar! Koza çatladı; tırtıl büyüyor, kelebek olma yolunda... Kelebeklerin kervanı “hayata bir söz bırakarak” yola devam ediyor.

Yolumuz açık ola!

Saniye TUNÇ

AYAKKABILARIN

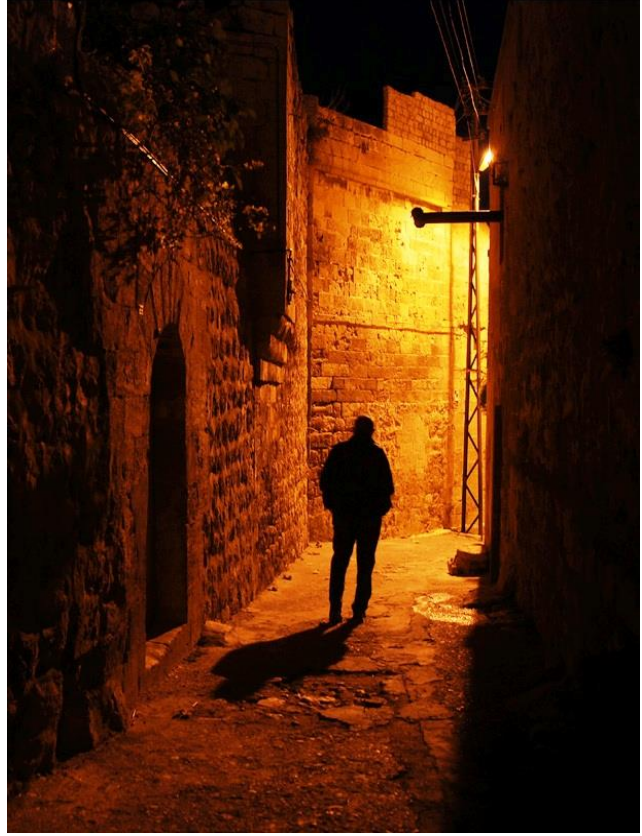
Neden küstü ayakkabıların senin geçme ihtimalinle heyecanlanarak beklediğim sokağa? Söz karşılıklarına çıkmam söyle. Saklanırım bir çöp tenekesinin ardına, ne sen farkına varırsın ne de ayakkabıların. Gözden kayboluncaya kadar bakarım küçük ayaklarına ve sana. İşte o zaman aklıma zar zor kazıdığım üzerine ayakkabılarının değdiği kaldırım taşlarının yüzeyine atmaya çalışırım hantal botlarımı. Geç kalmışım, otobüsü kaçırmışım kimin umurunda. Bu heyecan bana bir hafta yeter. Kalan altı günde, senin basmış olma ihtimalin olan taşları bulup botlarımla onlara basmaya çalışırım. Varsın yakınsın aylaklıktan, haberi yok iki yıllık ömrünün en umutlu adımlarını attığından.

Sokak sokak dolaşıp bulmaya çalışıyorum seni son günlerde. Dün sanki içindeymişsin de gözlerini sakınmadan bakarak geçmişsin hissine kapılıp önümden son hızla geçen otobüsü kovaladım. O kadar hızlı gidiyordu ki insanlar adımlarını atacak vakit bulamıyorlardı duraklarda, baba evinden seni kaçıyordu sanki namussuz. Seni ararken tanıştığım ara sokaklardan koşarak kan ter içinde çıktım karşısına. Kaçacak yeri kalmayınca olan nefesini üfleyerek durdurdu tekerlerini. Hınca hınç doluydu içerisi. İş çıkışı saatlerinde tutmuş olacaktı hasretin. Şoförün dazlak kafasının altında parlayan sitemli bakışları görünce para vermeyi unuttuğumu hatırladım. Sanki seni saklıyorlardı, bir kilit altında tutup seni görebilmem için cebimdeki tüm parayı boşaltmamı istiyorlar hissine kapılmış olacağım ki, ne varsa boşalttım ceplerimden. Bu hasret son bulacaktı artık, sonuçsuz arayışlarımın tam ortasında doğan umuda

kapılarak atlamıştım. Burada olmalıydın, artık gücüm kalmamıştı; seni bulmayı, o gözlerine 'Nerelerdeydin?' sitemiyle haykırmayı hiç bu kadar istememişti gözlerim.

Bedelini ödemiştin seni görebilmenin. Uzak tutmak için nezaket sınırları çizip yakınımın insan almama huyumu unutmuş olacağım omuzlarımı esirgememiş, 'Yavaş ulan, ayı!' demelerine sebep olmuşum devasa göbekleriyle koridoru kapatan amcaların. Buralarda olmalıydın, hemen şu koltukta öve öve bitiremediğim kitabın satırlarına beni fark edemeyecek kadar dalmış olmalıydın. Bakmadığım yer

kalmamıştı. İnsanlar, üç yaşında henüz konuşmayı bilmeyen çocuğunu kaybetmiş ve karısına nasıl hesap vereceğini düşünemeyecek kadar telaşlı babaymışım gibi bakıyorlardı bana. Olsun, kaybettiğim şey ondan daha değersiz değildi, bir noktaya kadar haklıydılar. Dur! Yoksa şu arkası dönük oturan kumral uzun saçlı sen miydin? Kafanı cama yaslamış sınavları mı, kitapları mı, yoksa seni

aramaktan bitap düşen beni mi düşünüyordun bilmiyorum. Son ihtimali hiç varsaymadan yaklaştım. Hani imkânsıza yakın ihtimallerle gerçekleşeceğini umduğumuz olaylara gerçekleşmeyeceğini bilerek yaklaşırız da yine içimizde cayır cayır yanan ümit ateşi sönmez ya, işte öyle yaklaşmış ve şaşırmamıştım. Antalya'da gezmemiş sokak bırakmayıp da çocuk hevesiyle atladığım otobüste mi karşılaşacaktım gözlerinle? Çocuklar bile gülerdi buna. O kadın biliyor

muydu acaba onun hiç var olmayıp orda seni görmek isteğiyle yanıp tutuştuğumu? Bilse kızardı, kimsenin vardan yok etmeye hakkı yoktu. Günün tüm saatlerini senin haberin olmadan seninle geçirmem, uyku öncesinde insanlar en çok istedikleri şeyi düşlerken benim senin hayalinle yanıp tutuşmam; senin de beni düşünmeni isteme hakkı vermiyordu ki bana. Ne kadar kızsak haklıydı kadın. Bırakmalıydım bu işin peşini. Belki dazlak kafalı otobüs şoförü değil de süslü arabasıyla bir doktor kaçırmıştı seni baba evinden? Razıydın ve sokakları mutlulukla geçtin onunla? Olmayacak iş miydi? Seni burada görebilme ihtimalinden daha yüksekti can sıkıcı düşüncenin gerçekleşmiş olma ihtimali.

Arayışlarıma son vermedim, ne kadar istemesen de. Ayakkabılarından tekrar özür dilerim bastığı taşları hantal botlarımın altına yapışan çamurlara bulduğum için. Arkadaşlarından da özür dilerim, onlardan hiç var olmamalarını istediğim için.

Ayrılıyorum bu şehirden. Botlarım da rahatladı artık patavatsızca savrulmayacaklarını bildiklerinden. İnsanlara anlatmayı denedim ayaklarını, ayakkabılarının bastığı taşların rengini. Onlardan bir yol göstermelerini, beni teselli etmelerini ya da sırtımı sıvazlayarak acı tebessümle uğurlamalarını istememiştim. Anlamalarını beklemediğimden sadece anlatmak istedim, anlattıkça anlatayım, dinliyormuş gibi yaparak kafa sallasınlar demiştim. Daha onlara her gün gördükleri düzenbazlıkların sahteliğini anlatamazken, senin o küçük ayaklarının benim için ne anlama geldiğini nasıl anlayabilirlerdi? Aynı dilde konuştuğumuz halde anlayamıyorsak ne gereği vardı ki kahve sohbetlerinin, ikinci çaylarının? Konuşmamak daha iyiydi.

Arayışlarım bu dünyada devam edemeyecek kadar yorulmuş hissediyorum. Artık başka dünyada arayacağım seni, rüyalarda buluşuruz.

Ahmet Samet GÜRKAN

TAM ORTADAKİ KUŞ

Bedenimde her an hissettiğim, ben güldüğümde gülümseyen, üzüldüğümde üzülen gözlerin... Her şey bir kurgu mu yoksa boğuluyor olmam kadar gerçek mi varlığın? Koşmalı mıyım sana ciğerlerim patlayana kadar yoksa gizlemeli miyim her şeyi senden? Kaybedeceğim onca şey varken yine seni mi seçmeliyim yoksa inlemeli miyim acılarımdan?

Kendime sana olduğumdan daha uzağım. Gözlerimi kapatıp zihnimi toplamaya çalışırken seni yankılıyor içim. Hep sen, her yerde sen. Bir kere konuşamadığım sen bütün anılarımı kaplayıp dudaklarımı mühürlüyor, bedenime bir felç gibi iniyorsun. Varken yok olduğum bu dünyada söyleyecekken

söyleyemediklerimle doluyorum. Ancak bir kuş var göğsümün tam ortasında hiç yorulmayan, hiç susmayan, durmayan... Adını umutla en yüksek notadan şakıyor kulak vermeyen sen, duyacakmışsın gibi. Felç olmuş miskin bedenimin her hücresine dokunup söyleyemediğim sözleri

haykırıyor etrafa, sana hapsolmuşluğumun çaresizliğini melodi olarak ekliyor haykırışlarına. Ama susmak zorunda. Yorulacak ve çatlayacak yakında. Çünkü bu notalar, bu çaresizlik fazla onun küçük bedenine.

Birisi göğsümün altındaki her şeyin farkında olan o miniğe söylemeli. Bu belki gözlerimin ardındaki olmalı...

Elif Sude KORKMAZ

BAZI ANLAR

Büyük bölümü kitaplar içinde, içi boş cümlelerin dışında; kalabalıkların içinde, mutluluklarının dışında; okullarda ama başarılarla uzak geçen hayatımız ve bazı anlar... Aslında her şey ne kadar da bu iki kavramdan ibaret.

Hayatımız kısmındaki çoğu şey hafızamızın derinliklerinde kaybolurken, bazı anlar inadına duruverir orada. Unutmaya çalışırız, unutamayız. Hatırlamaya çalışırız, hatırlayabilirsek ne büyük marifet! Yazmaya çalışırız, bir bakarız her cümlemiz birer mısra oluvermiş. Ezcümle, orada duruverirler, ama dokunamayız. Bu “bazı anlar” benim için, yedi yaşımda başladığım okulda, kuralların anlamsız olduğunu yorumlamamla başladı. Şöyle ki; elbette filmlerdeki yaş sınırlarına öncesinde de aldırıyor, oyunlara olması gerekenden fazla vakit ayırıyordum ama uyku saatleri kuralımı yedi yaşımda bozdum ve hala düzeltmeye çalışıyorum. Bu basit olay ilk defa kuralların dışına çıkmamdı. Hayatımın son on yılına tesir eden bu “bazı an” en büyük pişmanlığım olsa gerek...

Aslında geçmişe yönelik olan bu yazıda beklenen, ilk cümleye “şimdiki aklım olsa” diye başlamaktı. Kesinlikle benimle çelişen bir başlangıç olurdu. Şimdi dönüp geriye baktığımda pişmanlıklarım var mı? Fazlasıyla. Şimdiki aklım

olsa yine aynı şeyleri yapar mıydım? Kesinlikle yapardım. Aslında asıl olay da burada, iyisiyle kötüsüyle bir avuç ömrümüzde yaptıklarımızın arkasında durabilmekte, olumsuzluklarımızdan çıkardığımız derslerle ‘iyi ki’lerimize ışık tutabilmekte.

İlkokul öğretmenimin vadettiği uzaktan kumandalı arabayı kazanamadığım gün mesela, çalışmaya başladım ve okumayı söktüm. Hak edilemeyen bir vaat bugün okuduğum kitapların, yani hayattaki tek birikimimin temelini oluşturdu. İlkokulda en saf duygularla hoşlandığım ama ancak sekiz yıl sonra konuşabildiğim, bilmem hangi yazarın dediği gibi saçları “Allah başka dert vermesin” dedirten, Kemal Tahir gibi bakabilen o minik kız sayesinde sabrı öğrendim. Yedi yaşına dönecek olsam bir an önce büyüme hayalleri kuran eski kendime büyümemesini tavsiye ederdim. “Gerekirse saatleri say hatta dakikaları say ama bir şekilde zamanı durdur ve büyüme.” derdim. Ekranlarda Mehmet Ali Birand’ın olduğu; Tuncel Kurtiz, Muzaffer İzgü, Yaşar Kemal ve daha nicesinin hayatta olduğu bir zamandan bahsediyoruz. İnsan neden büyümek ister ki? Anlam veremiyorum.

Ona tavsiyelerde bulunurdum; belki hemen hoşlanmayacaksın ama Zeki Müren’le, Ruhi Su ile daha erken tanış. Belki cümleleri hala işaret parmağınla takip edeceksin ama olsun; sen yine de tanış Nazım Hikmet’le, Ahmet Telli ile Hasan Hüseyin’le ve daha nicesiyle... Bol bol İngilizce çalış. 8.Sınıfa kadar koca bir dili nezaket ifadelerinden ibaret sanan senin karşına lisede sana dersi dinlemeyi öğretecek Veli Biçer çıkacak ama sen temelini sağlam kur ki bu muhteşem insana layık olabilesin. Ve okumayı söker sökmez sevsen de sevmesen de bol bol Tarih oku. En azından bir avuç birikimin olsun ki karşına çıkacak Gündüz Hocalar sana bir şeyler katabilsin. Düşüncelerindeki tüm soru işaretlerini bilgi haznelerinde elinden geldiğince

gidermeyi ihmal etme sakın, onlardan ne kadar faydalanırsan o kadar kâr sana! Sabrı öğreneceksin zaten, en güzel en saf yoldan öğren çocuk. Üzmeyi de öğreneceksin, o kumandalı arabayı hak edemediğin gün. Ağlamayı da öğreneceksin elbette, el yazısıyla harflerin saçma sapan uzantılarını çizemediğin gün. Peki ya gülmek? Gerçi gülmeyi şimdi öğrenmesen de olur, neticede biri çıkacak karşına en güzel nasıl gülünür sorusunun yanıtını gözüne sokarcasına gösterecek sana. Belki birkaç yıl, olmadı beş yıl kim bilir belki de on yıl sonra bu yazıyı yazarken. Ha! Öğrenemedin mi? Sanem Hocayla tanışacaksın, Saniye Hocayı, Fakiye Hocayı, Gülgün Hocayı tanıyacaksın. Yedi saniyeni ayırdığın an bulacaksın sorunun yanıtını en güzel gülmeyi meslek edinmiş bu kadınların yüzlerinde, eminim. Sonrası zaten malum, en az Bilgehan hocan kadar güler yüz dağıtacaksın dünyaya.

Çalışmayı sakın bırakma, yağmurun her damlasında biraz sonra çıkacak gökkuşağını hisseder gibi, başarıya ulaşmak adına başarısızlıkların birer basamak olduğunu bil. Ne demişti Tefik Fikret; uğraş, didin, düşün, ara, bul, koş, atıl, bağır, çalış. Fikret'e layık bir neslin ferdi olmak için elinden gelen yetmez, fazlası için yol kat edeceksin. Ve her şeyden önemlisi unutma. Unutmak isteyeceğin şeyler de olacak elbette ama sen sakın unutma. Ben unutmam diyerek capcanlı tut "bazı an"ları. Tek temennim unutturmaya çalışan zamana inat, "bazı an"larının iyi kilerine daima ışık tutmasıdır...

Kemal UYAR

"BEN" CİLLİK ÜZERİNE

"Ben ben'cilim."

Bunu okuduğunuzda benim hakkımda saniyede neler geçti aklınızdan kim bilir... Peki ya siz? Siz ben'cil misiniz?

Evet, ben ben'cilim çünkü ben bir insanım. Peki, bencil kavramı aslında düşündüğümüz kadar kötü bir şey mi? Yoksa biz mi yanlış kullanıyoruz bu kavramı?

Gün içinde yaşadıklarımızı düşünüyorum. Sevmek eylemi arkasına gizlenmiş bencillikleri. Bir çiçek görüyoruz, ne kadar da güzel dalında, ama hep bizimle olsun istiyoruz ve koparıyoruz. Belki de istediğimiz onu incitmek, hayatına son vermek değil ama bizimle olsun istiyoruz işte. "Güzel olsun" değil "Bizimle güzel olsun." Evcil hayvan ediniyoruz mesela, onu hapsediyoruz ya da zincirliyoruz. "Bizimle olsun, mutlu ya da huzurlu olması önemli değil." diyoruz. İşte farkında olmadan sevginin derinlerine indiğimizde bencilliğe nasıl da dönüştüğünü görebileceğimiz o kadar çok şey var ki

çevremizde. Düşündükçe, örnekler çoğaldıkça yargıyı yalanlamak zorlaşıyor. "Kendine çağdaş bir köle edinmek için yaşatılan ilişkileri sevgi sayanlar var."

Çok beğenerek not aldığım şu cümleleri sizinle de paylaşmak isterim:

"Kişisel ilişkilerimiz, dostluklarımız, arkadaşlıklarımız; hepsinde bencillğe rastlamak mümkün. Birbirimizin vaktini alıyorsak, birbirimizden bazı şeylerin anlamını öğreniyor, kendimizi bulmakta birbirimize yardımcı oluyor ya da aşkı kendimizi keşfetmede, gelişimimizde bir araç olarak kullanıyorsak bunların hepsi zekice bir bencilliğin en soylu ve en güzel ifadesi değil midir? Kendini düşünmeden sevmek bir çelişkidir..."

Sadede gelecek olursam, bencillik kavramı o kadar da korkulacak, itiraf etmekten kaçmayı gerektirecek bir kavram değil; tam tersine her insanın doğuştan sahip olduğu, kendine bir şeyler katmak, fayda sağlamak amacını temsil eden bir kavram olmalı... Sevmek eylemi bir insan için ne kadar doğal görünüyorsa ben'cil yani kendisi için hareket eden bir insan da o kadar doğaldır benim gözümde.

Belki kısmi olarak engellenebilir,

başkalarına zarar veriyorsa ya da aşırıya kaçırırsa bencillik, engellenmesi de gereklidir. Ama bana göre hiçbir insan “Ben, bencil değilim.” diyemez.

Peki ya siz? Şimdi buldunuz mu cevabı? Ya da bencil olmadığınızı savunabilir misiniz?

Damla AKILVEREN

BİR İHTİMAL

Aynaya bakınca kendimi görmem gerekirken, senin yüzünü görüp durmamla anlamıştım bir yanlışlık olduğunu. Sadece ayna değil her yerde seni görüyordum sanki. Ya da görmek istiyordum. Neredeydin, nasıldın, neler yapıyordun? Bana karşı hiçbir duygun/davranışın olmamasına rağmen çaresizce küçük umutlar yeşertiyordum içimde, çaresizce duygular...

Bir zaman sonra bu duyguları tek başıma yaşadığım için haksızlık ettiğimi düşündüm. Bir şey yaşanacaksa, iyi ya da kötü, beraber yaşanmalıydı değil mi?

Adını bile koyamadığım bu hisler daha ne kadar tek başlarına hayatta kalabilirlerdi?

İşte bu yüzden yaşadıklarımı anlatmaya karar verdim. Bu işin kelimelerle hallolabileceğini sandım. Bir “merhaba”nın, bir “seni seviyorum” un halledebileceği bir durum olmasını umdum. Fakat sonuç hiç de öyle olmayacaktı tabi. Hiçbir şey hallolmuyor, aksine karmaşıklaşıyordu.

Kelimelerimin ardındaki derin anlamı anlatabilmek, yaşatabilmek isterdim sana. Seni ülkem, kelimeleri kölem yapsam bile düzelemeyecek bir durumdu bu. Sanmıştım ki, “Güzel ve Çirkin” hikâyesi artık sadece bir hikâye olmaktan çıkacaktı. Sanmıştım ki, her şey sadece bir “hayal” olmaktan çıkabilecekti.

Kimden geldiği belli olmayan bir umutla yaşıyordum. Kendime bunu ne için, kim için, neden yapıyordum bilmiyordum bile. Üstelik haberin bile yoktu. Ama çabaladım, bunun için de çabaladım. Beni bil, anla diye. Ha yanlış anlaşılmasın yaptıklarım beni sev diye değildi, belki de herkes gibi sandın beni ama değildim. “Seni seviyorum” cümlesinde anlatmak istediğim tek şeyi bir “ben de seni” yanıtı için yaptığımı düşünmüş olabilirsin. Aslında sadece biraz “anlayış” bekliyordum ama o da olmadı ya, neyse. Bugün böyle şeylerle kafanı şişirmek istemezdim ama bir gün söylemeliydim. Ve tabi ki unutmadım. ”*İyi ki doğdun sevgilim.*”

Damla BUZ

ÇÖP

“Bakar mısınız? Yakınlarda çöp konteyneri var mı, biliyor musunuz?” diyerek bir kafeye daldı. O kadar ani girdi ki içeri, yaşamın ona zorluk yükleme hızı gibi, herkes taş kesilip ona bakmaya başladı.

Garson, galiba, ona yaklaşıp “Sen onu ne yapacaksın?” dedi. Ne yapılırdı ki çöp konteyneriyle? “Çöp atacağım.” dedi gururla. Çünkü uzun zamandır atmak istediği bir çöp vardı ve hedefine oldukça yaklaşmıştı bu yüzden de gururlanmasını normal bulmuştu.

“Ver ben çöp kutusuna atayım çöpünü, konteyner uzak.” dedi garson. Şaşırdı, atacağı çöpü ne sanıyordu acaba? “Çöpüm sığmaz senin çöp kutuna.” deyip etrafı taradı. Bu garson oldukça boş konuşuyor, gözlerine baktığı halde asıl çöpün ne olduğunu anlayamıyordu.

“Katlar, bükerek sığdırırız.” dedi garson en yakındaki masayı toplarken. Çöpü zaten yeterince katlanıp bükülmüştü tecrübeleriyle, bir kâğıt bile en fazla yedi kere katlanabiliyorken çöpü daha ne kadar katlanacaktı? “Yeterince katlı zaten.” diye karşılık verdi, bir yandan da çöpünü bir daha katlamaya çalıştı, belki çok uğraşırsa sekizinci kere katlamayı başarabilirdi.

Bir süre sessizlik oldu, çöpü kokmaya ve sabrı taşmaya başlamıştı. “Size gidin çöpümü atın demiyorum, sadece nerede olduğunu söyleyin diyorum.” dedi bıkkınlıkla. Müşterilerden biri, galiba, “Yere atıver.” deyip kahvesinden bir yudum aldı. “Yere çöp atmak yasak ve ahlak kurallarına aykırı.” dedi çöpün önünü örterken. Hem çöpünü olduğu gibi yere atarsan insanlara kötü örnek olurdu, kendi çürürken ve insanları yeşertirken verdiği emekler boşa giderdi.

“Ne istiyorsun be adam? Git başka dükkânlara sor, müşterilerimi korkutuyorsun!” dedi dükkânın sahibi, galiba. Yaka paça dışarı atılınca çöpü üşüdü, çöpün önünü tamamen örttü. Her zamanki gibi kendi işini yine kendisi halletmeliydi.

Yanından geçen insanlara, oturup hararetili hararetili konuşan topluluklara baktı uzun uzun. O da onların yerinde olup kendisine bakılsın ve imrenilsin istedi ama işte onun bir çöpü vardı; kocaman, kokuşmuş ve sineklenmiş bir çöp.

Kafasını denizden yola doğru çevirirken bir şey fark etti: bir çöp konteyneri. Hemen oraya koştu. Koşarken iki kişiye çarptı ve bir an çöpü döküldü sanıp arkasına baktı ama çöplerin kendisine yapıştığını ve o çöpünü bırakmadan kendisinden ayrılmayacağını bir daha anladı.

Çöp konteynerinin içine ve etrafına baktı, oldukça temizdi. Ertesi gün gelip burayı toplayacak olan amcaya üzüldü. Denizden amcaya ertesi günü özrünü iletmesini istedi.

Cebinden çöpünü daha iyi atabileceği bir alet çıkardı: bir tabanca. Ve kimse çöpün ne olduğunu görmesin diye konteynerin içine girdi, şimdi saklasa da bir şey fark etmezdi zaten çünkü şu ana kadar gözleri ve sözleri çöpü haykırırken herkes gözlerini ve kulaklarını kaçırmıştı.

Bu aleti ilk aldığı anda ve çürümüş balıktan daha kötü kokan bir çöpe dönüşmeden önce neden aldığını düşünüp düşünüp gülerdi çünkü kullanabileceği bir zamanının olacağını zannederdi. Ama şimdi o tabanca da bir çöptü çünkü kendisine aitti.

Fazla vakit kaybettiğini, çöpün daha çok çürüdüğünü düşündü. Acele etmeliydi. Korkakça elini tetiğe koydu ve “Aniden!” dedi. “Aniden yapacağım. Kimse beni hazırlamadı bir çöpe dönüşmeye. Herkes aniden yükledi bana çöpleri. Bir de üstüne benden çöpleri taşıma parası aldılar: aklımı ve hislerimi. Verecek duygum ve aklım kalmadı, bu çöpe herkes nasıl aniden yüklendiyse ben de ondan aniden kurtulmalıyım.”

Tetikteki parmağını avcuna yaklaştırdı. Çöp olduğu yere yığıldı ve çöp konteyneri kirlendi, çok kirlendi. Ertesi gün amca gelince buralara çamaşır suyu dökse bile kiri geçmezdi.

Ertesi gün

Kumandanın pili bitti, kanal değişmiyor ve her zamanki gıcık sabah haberleri başladı: “Umutlar mahallesi sonundaki çöp konteynerinde bu sabah ölü bir beden bulundu. Bunu fark eden mahalle sakinleri oraya gitti ve içinden birkaçı dün onu gördüğünü ve onun çöp atmak için çöp konteyneri aradığını söyledi. Birkaç saniye sessizlik oldu, sonra televizyondaki kadın yine konuştu: “Dün dünyaca ünlü şarkıcımız yeni bir şarkı çıkardı, yarım saatlik röportajını şimdi yayınlayıp iki saat boyunca analizini yapacağız.”

Kumandanın pilini değiştirmeyi unutup ünlü şarkıcının röportajını dinlemeye başladı çünkü ilgisini çekiyordu.

Ve iki buçuk saat aralıksız bunu izledi. O izlerken de çöpün sahibi çoktan gökyüzündeki bir yıldızda ev tutmuştu.

Berfe Faden KAHRAMAN

DOĞAL YAŞAM BELGESELİ

Saat yine yedi olmuştu; televizyona göz atıyor, boş boş ekranla bakışıyordum. Beni hiç etkilemeyen sıkıcı konulardı. Bunlardan yorulmuştu artık beynim. Kendi kendime "Aman!" dedim, "Nasıl olsa beni ilgilendirmiyor." Kanallara göbeğimi kaşıya kaşıya bakmaya devam ettim. Birden karşıma daha önce hiç izlemediğim bir "reality show" çıktı. Klasik evlendirme programlarından daha farklıya benziyordu, galiba bu kadınların ve erkeklerin farklı evlerde, gözetim altında yaşayıp eşini aradığı programlardandı. Bir bakıma doğal yaşam belgesellerinin insana uyarlanmış haliydi.

Ekranında sekiz erkek ve sekiz kadın vardı. Erkekler kısa paça kumaş pantolonlarından gözükken çıplak bilekleri ve sivri burun kunduralarıyla, kadınlar da dolgu dudakları ve Arap Baharından esintiler taşıyan makyajlarıyla oldukça göz

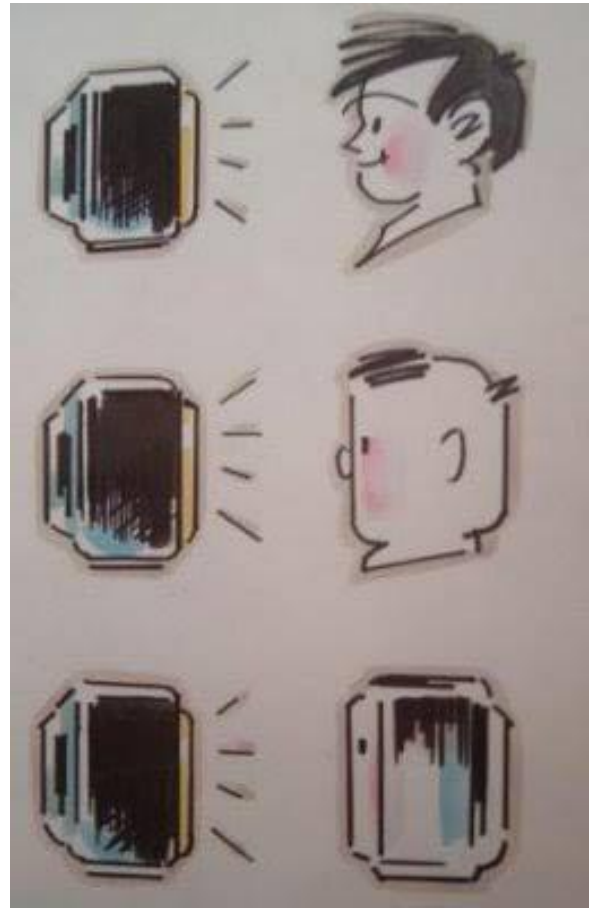
kamaştırıcıydı. Erkekler tekli koltukları taht gibi kullanmışken sağ bacaklarının çıplak bilekleri, sol diz kapaklarına çıkmıştı. Buldukları pozisyon o kadar komikti ki oturarak zeybek oynuyor gibiydiler. Sunucunun tuhaf kahkahalarından sonar konuşma başladı.

Her kadının karşısında bir erkek vardı ve eşleşmiş gözüküyorlardı. Erkekler oturdukları sırayı takip ederek hararetle gerçek bir kadının nasıl olması gerektiğini anlatıyordu. Kadınlar da dikkatle dinleyip not alıyor ve erkekleri kafalarıyla onaylıyordu. Bu program ilgimi çekmişti, ihtiyacım olan bilgileri buradan alabilirim diye düşündüm. Bölümü kaydedip bir gün elbet işime yarar diye aldığım telefon bayisinden eşantiyon not defterimi ve pos bıyıklı kel esnaf amcaların dağıttığı promosyon sarı kalemı yanıma alıp koltuğa yerleştim.

Kalemle birkaç çizik atmayı denedikten sonra kalemı ağızıma götürüp derin nefesler verdim, kalemim de yazdığına göre üç saatlik bu maratona hazırdım.

Bölümü baştan açtım ve söylenen her şeyi dikkatle not almaya başladım. Elim yorulunca kafamı tekrar televizyona çevirdim. İşte tam o anda gözlerime inanamadım! Esmer tenleri ve dolgu dudaklarıyla göz kamaştıran kadınların tenleri yeşile dönüyordu! Herhalde ışıktan, kamerandan diye düşünüp not almaya devam ettim.

Programın ilk yarısı bitmişti, artık konuşma sırası kadınlardaydı. Sırayla ne kadar

hamarat ve edepli bayanlar olduklarını anlatıyorlardı ancak erkeklerin aksine cümlelerini oldukça korkak ve sessiz söylüyorlardı.

Karşılarındakilerse bu sessizlikten tatmin olmuş biçimde başlarını kibirle eğip oturuyorlardı. İkinci kadın "adam gibi adam" olmanın altın kurallarından birine "Eşine el kaldırmamak." deyince eşleştiği adam sinirlenerek ayağa kalktı ve en ürkütücü ses tonuyla "Hak ettiğinde dövmek gerek, tövbe estağfurullah nonoş mu olalım!" dedi. Kadın yerine çöküp bu olayı kabullendi. Ben de başta sinirlensem de kabullendim çünkü sıkılıp kapattığım haberlerde bile buna benzer olaylardan sıkça bahsediliyordu.

Bunları düşünürken çok ilginç bir olay oldu. Erkeklerin kıyafetlerinden gözüken yerlerinde kalın siyah tüyler çıkmaya başladı. Kadınların da esmer tenleri iyice kayboluyordu, kadınlar yeşermişti. Olanlar üzerine halüsinasyon gördüğümü düşünüp uzandım. Aynı zamanda neler olacağını da merak ediyordum. Kafamı tekrar televizyona çevirdim ve dikkatle ekrana baktım, yanlış görmüyordum.

Büyük bir heyecanla uzandığım yerden kalkıp tekrar oturur hale geçtim, konuşma iyice ilerlemişti. Kadınlar erkeklerin onlara bakmakla yükümlü olduğunu iddia ediyor, aynı anda sahiplenip kıskanmasını istiyordu. Aradıkları en büyük kriter ev ve arabaydı. Tabii bu arada kısıtlamayan, bağırmayan erkeğin kılıbıklığıyla ilgili espriler de gecikmemişti. Her espriden sonar sunucunun alışılmadık kahkahası etrafı dolduruyor, sarsılırken etrafa saçtığı tükürükler kameraya kadar ulaşıyordu.

Bütün bu sıradanlaşmış konular konuşulurken kadınların bacakları kısaltmaya, saçları tutam tutam yeşermeye, üst bedenleri incelmeye ve kolları da hareketsizleşmeye

başlamıştı. Erkeklerse iyice irileşiyor, kıllanıyordu. Sesleriyse kalınlaşıp bulanıklaşmıştı.

Programın sonlarına doğru söz sırası tekrar erkeklere gelmişti. Dördüncü erkek eşleştiği kadının eve en geç giriş saatini söyledikten sonar sekizinci erkek konuşmaya başladı, kadınların ev işi yapmak zorunda olduğunu ve çalışamayacaklarını kedcüklerin çok sevdiği dini kaynaklara dayanarak anlatırken sesi kesildi ve ekran birkaç saniyeliğine karardı.

Görüntü tekrar geldiğinde ise koltuklarda sekiz süs bitkisi ve sekiz ayı vardı. Sıkıcı bir sonla bittiği için üzülmüştüm keşke haberleri izleseydim.

İrem KIYMIK

KELİMELER ÜZERİNE

Deniz kokusu, mavi ve tatlı bir hasret var içimde. İnsanlar var, duyuyorum ama umursamıyorum. Onları görmüyorum. Düşüncelerimdeki kelimelerle oynuyorum.

Çünkü onlar, her istediğimde sahip olabileceğim, istediğim gibi var edebileceğim tek şey. Onlar, ben ne istersem onu söylerler. Sadece benim izin verdiğim kadarını anlatıp susmak zorunda kalırlar. Özgür iradeleri yoktur. Bana sahte ve acısız bir mutluluk ve biraz da hüznün bırakırlar gittiklerinde. Benim duygularımda var olurlar. Zihnimin karanlık koridorlarında sürekli dönüp dururlar. Bilmezler, aslında sadece benim düş ürünüm olduklarını. Çünkü onlara yalan söylemeyi severim. Her gerçek biraz yalan değil midir zaten? Kelimeler, gerçek ve yalanın birleştiği o ince çizgide var olurlar. Kelimeler, aslında aşktan ve tüm saf duygulardan

nefret ederler. Çünkü duygular için var olduklarını bilirler. Duyguları, özellikle de aşkı çok kıskanırlar. Bir sevgiliye yazılan bir mektupta, kelimeler duyguların kölesidir. Duygular asıl sebeptir, kelimeler ise sadece araç. İşte bundan nefret ederler. Onlar da âşık olmak, mutlu olmak, nefret etmek isterler. Duygular, kelimelere yasaktır. Onlar sadece duyguları ileten ruhani varlıklardan ibarettirler. Bu gerçek, onlarda saklı kalan bir yaradır. Kimse bilsin istemezler. Eğer birileri bunu öğrenecek olursa, üzülürler. Aslında sadece kendileri gibi var olmak için çarpınan harflerden ibarettirler. Başkasının yükünü taşımaktan her ne kadar bıkmış olsalar da, bu sırrı saklamak onların bizim zihnimizde canlı kalma sebebidir. Hayat, insanlara kelimeleri konuşmak için değil yazmak için vermiştir aslında.

Oysa insanlar, bunu yanlış anlamış ve kelimeleri kendilerine küstürmüşlerdir. Onlar bize, yüzyıllardır küs.

Sevmiyorlar bizi,
çünkü onların sadece
seslerini kullanıyor,
bedenlerini adeta bir
çöpmüş gibi bir
kenara fırlatıyoruz.
Tek istekleri
bedenlerine
kavuşmak aslında.
Birbirlerine sımsıkı
sarılmak istiyorlar.

Aklımdan daha bir
sürü şey geçerken,
biraz durmak
istedim. Tam kalemi
defterin arasına
sıkıştırırken, aslında deniz kenarında oluşumun sadece

birkaç kelimenin oluşturduğu bir cümlenin yansıması olduğunu anımsadım. Tekrar geri dönmek istedim ama bu, imkânsızdı. İşte kelimelerin laneti buydu. Hiçbir zaman tekrar içinde bulunamayacağınız bir dünya yaratıp sonrasında çekip gidiyorlar. Her seferinde yalan söylemelerine rağmen, onlara tekrar tekrar güvenmeye devam ediyoruz. Çünkü kelimelere mecburuz.

Kelimeler maviden nefret ettiler. Onlar birer melek olmalarına rağmen, kötülüğün ta kendisiydiler. Hem sevgi, hem nefrettir bence kelimeler. Sevenler uğruna benliğinden vazgeçen aptal birkaç harften ibaretiler.

Hazel Ilgaz SAĞDIÇ

BİR KULAK TIKACININ SÖYLEDİKLERİ

Ben gün yüzünü görmek için binlerce yıl toprak altında bekledim. Ben beklerken dünyada birçok medeniyetler kuruldu yıkıldı. Romalılar dünyaya hükmetti, Yunanlılar felsefenin temellerini attı ve olimpiyatları düzenlediler. Büyük İskender'e de hizmet edebilirdim fakat bana uğramadan Perslere doğru gitti. Mısır'da Cleopatra'yla tanışabilirdim o Sezar'ı seçti benim varlığımdan bile haberdar olmadı.

Dinler yokken ben vardım(!) Biraz abartım galiba çünkü kaç yıllık komşularım olan ikonlara karşı ayıp etmiş olurum.

Anadolu'da Sümerler geldi geçti. Yazıyı buldular kullandılar, tapınaklar yaptılar. Bu Sümerliler benden önce miydi, sonra mıydı hatırlayamadım. Yaşlılık. Galiba ben harman zamanı ilk sahibimi bulmuştum. Hoş son sahibimde aynı kişiydi.

Sanki Sümerlilerin de son 500 yılına yetişmişim. Ben kulakları tıkarken, Anadolu'da fil, aslan varlığını sürdürüyordu.

Ben ne olacağı belli olmayan bir derinlikte beklerken Musevilik, Hıristiyanlık, Müslümanlık ortaya çıktı. Birçok insan inançlarını öne sürerek çıkar için öldü ve öldürdü. Ben hep bekledim. Fakat gün yüzünü görme inancımı hiç kaybetmedim. Avrupa karanlık bir çağ, orta çağı yaşadı. Bana danışsaldı yaptıklarının yanlışlığını anlattırdım onlara. Fakat ben çok derinlerdeydim. Benim katkım olmadan Amerika'yı keşfettiler. Sonra çok güzel insanlar geldi Rönesans ve Reformlar yaşandı. Bilim, sanat insanları değiştirdi. Artık bilimde Kepler Galileo, Newton derken akıl insanların rehberi oldu.

İngiltere'de Protestan inancı ile biriken sermaye harcanacak yer bulunamayınca yatırım yapıldı. Buhar makinesinin yardımıyla bu para istemeyen inanç sistemi, daha fazla paraya sahip oldu. Lükse para harcamayan anlayış bu günün lüks ve tüketim dünyasına dönüşmesi için ilk basamakları oluşturdu...

Tüm dünyanın unutmaması gereken iki büyük savaş geçirdiler. Hitler adında bir diktatör tüm dünyayı değiştirdi. Milyonlarca insanın ölümüne ve acı çekmesine neden oldu. Faşizmin küllerinden insan, kadın, çocuk, hayvan hakları doğdu. İşte ben bu faşizmin sonu ile hakların arasında gün yüzüne çıktım.

Çok şey kaçırmıştım. Bazılarını kaçırdığıma sevinmişim, bazıları için üzülmüştüm. En büyük üzüntüm Çanakkale'de tüm dünya ülkelerinin askerine karşı zafer kazanan Atatürk'le aynı zamanda güneşin ışığını üzerimde hissetmemiş olmamdır. Fakat şunu biliyorum, müzede duruyorsam ve sizler de gelip beni burada izleyebiliyorsanız

hepsini Atatürk'e borçluyuz. Ben bir kulak tıkaçıydım.5000 yıldır Anadolu topraklarındayım... Geldiğim yer ve olduğum şey ne olursa olsun ben sizin atanızı benimsedim. Ona olan hayranlığım, ona olan minnettarlığım en az sizin ki kadardır. Sizler bilirsiniz Atanızın kıymetini. Kıymet bilmezseniz ara sıra müzeye gelin ben hatırlatırım size. Fakat benim hatırlatmama ihtiyacınız olacaksa beni tekrar gömün derin topraklara. En azından bu utancı size yaşatmamış olurum.

Arkadaşlarım mühürler, fırça sapları ve ikonlarda size selam söylüyor.

5000 yıl geçmişten gelen dostunuz. Bir kulak tıkaçı.

NOT: Bu tıkaç topraktan yapılmıştır. Antalya müzesinde bulunmaktadır.

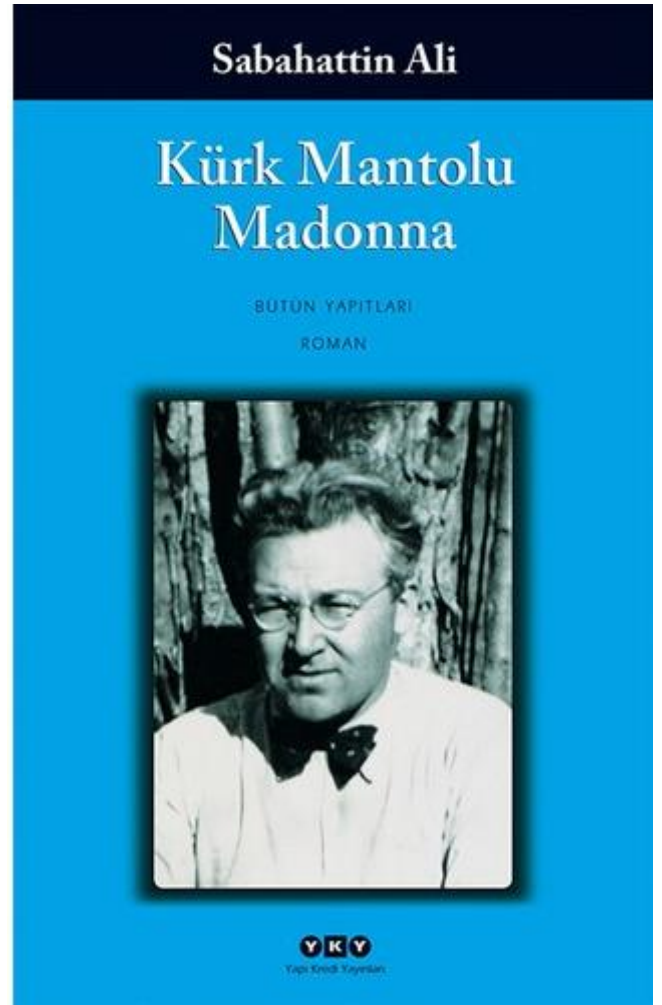
Protestan reformu; "Bugün çok çalışıp yarını düşünmek" öğretisinin önemli bir değer olarak yerleşmiştir...

Semra YAKUT

18-MART -2017

Tesadüfe İtaat

Sabahattin Ali 25 Şubat 1907'de Gümölcine'de doğdu, 2 Nisan 1948'de Kırklareli'nde öldü. İstanbul Öğretmen Okulu'nu bitiren Sabahattin Ali, Yozgat'ta bir yıl öğretmenlikten sonra, 1928 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca Almanya'ya gönderildi. Döndüğünde çeşitli illerde Almanca öğretmenliği, Milli Eğitim Bakanlığı Yayın Müdürlüğü'nde memurluk ve Devlet Konservatuarı'nda

dramaturgluk yaptı. 1948'de bir yazısı yüzünden tutuklandı, üç ay kadar hapis yattı. Sürekli izlendiği için yurtdışına kaçmak istedi ancak Kırklareli dolaylarında bir kaçakçı tarafından öldürüldüğü iddia edildi.

Kürk Mantolu Madonna

"Dünya'nın en basit, en zavallı, hatta en ahmak adamı bile, insanı hayretten hayrete düşürecek ne müthiş ve karışık bir ruha maliktir!... Niçin bunu anlamaktan bu kadar kaçıyor ve insan dedikleri mahluku anlaşılması ve hakkında hüküm verilmesi en kolay şeylerden biri zannediyoruz?"

Bu dizeler hakkında kitabın küçük bir özeti diyebiliriz. Toplum tarafından silinen bir kişinin aslında hiç fark edilmeyen yanlarının olduğu, bir tutkunun insanı ne kadar savunmasız bırakıp peşinden sürükletecek kadar kuvvetli olabileceğini gözler önüne seren Sabahattin Ali olayları anlatış biçimiyle bizlere adeta kitabın içinde bir yer bırakıyor.

Raif Efendi çocukluğundan beri insanlara karşı aşırı bir çekingenlikle ve içindeki duyguları insanlardan gizleme dürtüsüyle toplum içinde kendisine yer edinmeye çalışan bir kişiliktir. Almanya'da paranın değer kaybetmesini fırsat bilerek sabunculuk öğrenmek için Berlin'e gider. Çocukluğunda okuduğu kitaplardan çok fazla etkilenmiştir ve kitaptaki kahramanları Avrupa'da bulacağını ümit eder.

"Hayatta hiçbir zaman kafamızdaki kadar harikulade şeyler olamayacağını henüz idrak etmemiştim."

Günlük gezintilerinden birini yaparken, gazetede okuduğu resim sergisi binasının önünde olduğunu fark eder ve yapacak daha mühim bir işi olmadığından içeri girer.

"Büyük salonun kapıya yakın bir duvarın önünde birdenbire durdum. O andaki hislerimi, bilhassa aradan bu kadar seneler geçtikten sonra, anlatmama imkân yok. Yalnız

orada, kürk mantolu bir kadın portresinin önünde, mihlanmış gibi durduğumu hatırlıyorum. Resimleri seyredip geçenler, vücutlarıyla beni sağa sola ittiriyorlar fakat ben olduğum yerden ayrılmıyordum."

Daha önce hiç bu tür bir duyguya kapılmamış birisine rahatlıkla duyguyu benimsetebilen Sabahattin Ali, kitabında bir insanın iç dünyasından, olaylara bakış açısından ve karakterin kendi içinde geçen diyaloglardan karakterin içinde yaşadığı çatışmaların tercümanı oluyor.

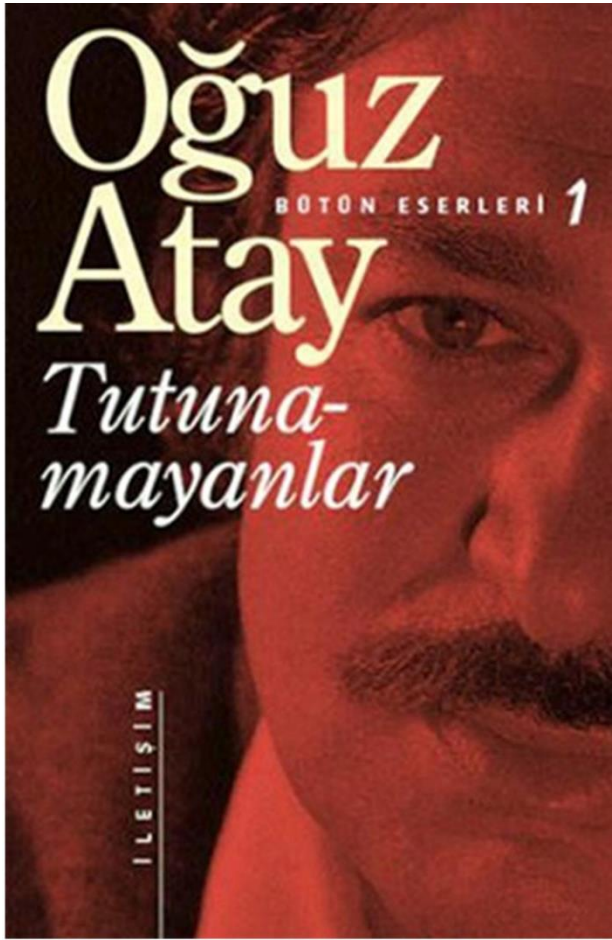
Tesadüfe itaat ederek, durgun ve kimsesiz hayatına bambaşka bir şekilde devam ederek her sayfada ayrı bir heyecanla beni sonuna kadar sürükleyen bu kitap, tesadüflere daha çok değer vermemi, her şeyin olağan olduğunu ve aşkın gerçekten insanların sahip olabileceği en güzel duygu olduğuna beni ikna etmiştir.

"Her gün, daima öğleden sonra oraya gidiyor, koridorlardaki resimlere bakıyormuş gibi ağır ağır fakat büyük bir sabırsızlıkla asıl hedefine varmak isteyen adımlarımı zorla zapt ederek geziniyor; rastgele gözüme çarpmış gibi önünde durduğum 'Kürk Mantolu Madonna'yı seyre dalıyor, ta kapılar kapanıncaya kadar orada bekliyordum."

Saplantı derecesine gelmiş düşüncelerine uygun bir beden bularak onları giydiren Raif Efendi, bedeninin maddi ihtiyaçları doğrultusunda, düşüncelerinin gereksinimlerini karşılamak için her şeyi yaparak adeta düşüncelerinin onu ele geçirip yönetmesine izin veriyor ve bu sayede hayatına bir anlam buluyor. Peki ya tutunduğu ipler koparsa?

*Madonna ismi, Orta-Çağ İtalyancasında "ma donna" öbeğinden gelmektedir. "Ma donna", kısaca "leydim" anlamına gelir ve Hz. Meryem'in sıfatlarından biridir.

Arda Yiğit SAMUR

TUTUNAMAYANLAR

Bir kitap insan hayatına ne derece etki edebilir? Körelmeye başlayan duyguları nasıl alevlendirerek akla gelmez durumlarla baş başa bırakabilir? İç dünyasıyla yaptığı sonuçsuz tartışmalar ve anlaşmazlıklar üzerine yazılan bu eser, herkese ısrarla tavsiye edebileceğim fakat sevdiğim insanlardan

nedensizce uzak tutmak istediğim bir kitap. Satırların altında, virgüllerin yanında ya da tırnakların arasında ‘Önceden ben bunu söylemişim’ diyebileceğiniz herhangi bir belirtiye rastlarsanız, geçmiş olsun. Reddedişin, yabancılaşmanın, küçük burjuva kesim zihniyetinin yaşanmışçasına yansıtılışıdır tutunamayanlar. Ülkenin kötü gidişinin önüne geçilemeyen bir dönemde, değil kamuoyu beklentilerine, kendisine sorduğu sorulara bile cevap verememişti Atay. Kaçış psikolojisi, ona benzer yaşantı içinde sürüklenen arkadaşlar gibi ülke dışına yollamamış, kendi ‘ben’ inde bir yolculuğa çıkmasını sağlamıştır. Yolculuğun sonu nasıl biterse bitsin, artık dönüş yoktur. Her an tehlike, her an belirsizlik, sonu gelmeyen çıkmazlar... Kısacası bitirilmesinden korkulan cümleyi korkakça virgüller atarak uzatmak.

1970 yılında kitapçı raflarında yerini bulan Tutunamayanlar, çok tartışmalara konu olmuştur. Günümüzde bile ‘en çok okunan’ ve ‘en çok yarıda bırakılan kitaplar’ listesinin başlarında görülmesi bu iddiayı kanıtlar nitelikte.

Olay örgüsüne takılarak sonunu tahmin edemeyeceğimiz şekilde biteceğine inandığımız kitaplara alışılması, sonsuz soyut düşüncelerin karmaşayla aktarılmasındandır kapağı çokça kapattırıyor. Ama ifadelere yakınlık hissedip bazen Selim, bazen Turgut gibi hissetmeye başlarsanız elinizden düşüremiyorsunuz.

Yaklaşık 720 sayfada anlatılan somut bir olay yoktur. Selim Işık ve Turgut Özben, üniversitede tanışan iki mühendislik öğrencisidir. Halk içinde ‘içine kapanık’ diye isimlendiren insanların özümlemiş hali olan Selim, yıllar geçtikten sonra

intihar eder. Selim'e göre kendisini 'tutunabilen' sayan Turgut, hiç tanışmadığı Selim'in arkadaşlarını arar ve o çok sevip de sevdiğinin yaşarken farkına varamadığı arkadaşını intihara iten sebepleri araştırır. En sonunda kendisi de bir 'Selim' olmuş, Tutunamayanlar Ansiklopedisine ismini kazımıştır. Olay sadece budur. Kitabı çekici kılan, Oğuz Atay'ın olağanüstü dilidir. Atay'ın isimlere yüklediği anlamlar olsun, şarkıların son dizelerine kondurduğu alaylar olsun hep anlam içeriyor. Örneğin Turgut Özben: kendi benliğini arkadaşının ölümü vasıtasıyla arayan adamdır. Öz benliğini bulup bulamamış olması ise belirsiz. Selim Işık: insanlara ışık tutmak için çabalamış fakat hiç kimse kokuşmuş karanlığından sıyrılmak istememiştir.

Selim, metinler arası bir dünyada yaşar. En yakın dostları kitaplardır. Hayatını o dönemde okuduğu yazara göre bölümlere ayırır ve onlarla yaşar. Artık yazarlar ve eserler hayattan daha gerçektir. Kapıldığı bu gerçeklik, kendini ontolojik bir meseleye feda etmeyi düşündürecek kadar yakındır: "...bu yüzden biri ölmeli, intihar etmeli."

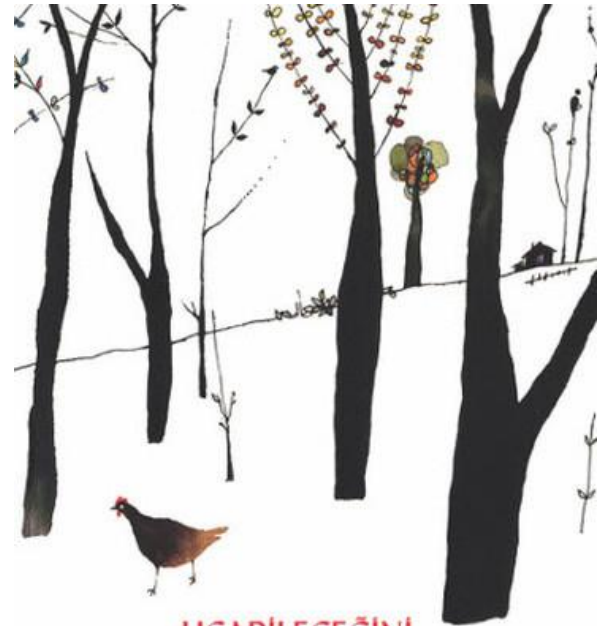
Postmodernizmin öncüsü kabul edilen Atay, Türk Edebiyatına yepyeni bir soluk getirmiş, Orhan Pamuk başta olmak üzere çoğu yazarı peşinden sürüklemiştir. Tutunamayanlar'da kullanılan mitsel ve kutsal öğeler parodi ve ironi ağına düşerek geleneklerden kurtularak adeta bir başkaldırıya öncülük etmiştir. Burada da görüldüğü gibi Tutunamayanlar'ın ortaya konulma amacı gerçekliği tartışmak ve tartıştırmaktı.

UÇABİLECEĞİNİ HAYAL EDEN TAVUK

Tanıyalım:

Güney Kore’de çok sevilen yazar Sun-Mi Hwang, İngiliz klasiklerini akla getiren bu fablında dünya edebiyatı içinde yerini almış unutulmaz bir karakterin yolculuğunu ele alır.

Pınar Savaş’ın yaptığı yüz on dört sayfalık bu çeviri; özgürlük, bireysellik ve analığı temel olarak yazılmış evrensel yankının romanıdır.

**UÇABİLECEĞİNİ
HAYAL EDEN
TAVUK**

SUN-MI HWANG

Bir yumurta tavuğu olmasına rağmen yumurtlayamayan ve bu duruma üzüldüğü için yemek yiyemeyip güçsüzleşen Filiz başkarakterdir.

Tavuk, “Filiz” ismini kendisine vermiştir. “Dünyada bir filizden iyisi yoktur... Sadece iyiye yönelmiştir. Filiz çiçeklerin annesidir... Bir filiz hayattır.” der.

Tavuk hayatını bir dileğe bağlamıştır: kuluçkaya yatmak ve civciv yetiştirmek.

Kuluçkaya yatma dileği gerçekleşir ama civciv dileği biraz değişip kendisine ait olmadığı halde “bebek”i olarak gördüğü bir yaban ördeği yetiştirmek olur.

Bu yaban ördeğinin babası Filiz’in hayatını kurtaran ve arkadaşı olan Avare’dır. Avare de bir yaban ördeğidir.

İşte bu fabl Filiz’in annelik içgüdüleriyle yaptığı fedakârlıklarla ilgilidir.

Anlayalım:

Günümüzde her anne böyle değil midir zaten? Çocuğu hasta olunca sabaha kadar başında beklemek, her an ona yemek hazırlayabilmek, onun canı yanınca kendi canının dört kat daha çok yanması...

Peki, bir anne bu ve bunun gibi fedakârlıkları sadece öz çocuğuna mı yapmalıdır? Kesinlikler hayır. “Aynı türden olmanız büyük ve mutlu bir aile olduğunuz anlamına gelmez. Önemli olan birbirini anlamaktır. Bu, sevgidir!” diyen Sun-Mi tam da bu konuya değiniyor.

Bir insanı anlıyorsak ve ona değer veriyorsak o kişinin kendi kanımızdan, kendi türümüzden biri olması gerekmez. Hatta o kişi bazı kendi tür ve kanımızdan olan birinden daha çok değer verip canımız pahasına onu koruruz. Çünkü en önemli şey anlayıp değer vermektir.

“Ben” Yorumluyorum:

Bu kitap hem kalınlık, hem de tür olarak ilk başta bir çocuk kitabını andırıyor. Ama hayır, altında o kadar çok anlam var ki bu kısa romanda anlatılanlar, beş yüz sayfalık bir romanda anlatılanlardan daha derin olabilir. Zaten fabl türünün özelliği de bu değil midir, az kelimeyle çok şey anlatmak?

Kitabı hissederek okuduğumda insanlara daha farklı bakmaya başladım. Bir de ben bu kitabı daha küçük yaşta okuyunca daha çok etkili oldu. Bahsettiğim farklılık da şu: Bir insanı sevmek için kanın çekmesi gerekmez. Bizi o kişiye çeken şey kalptir, anlayıştır.

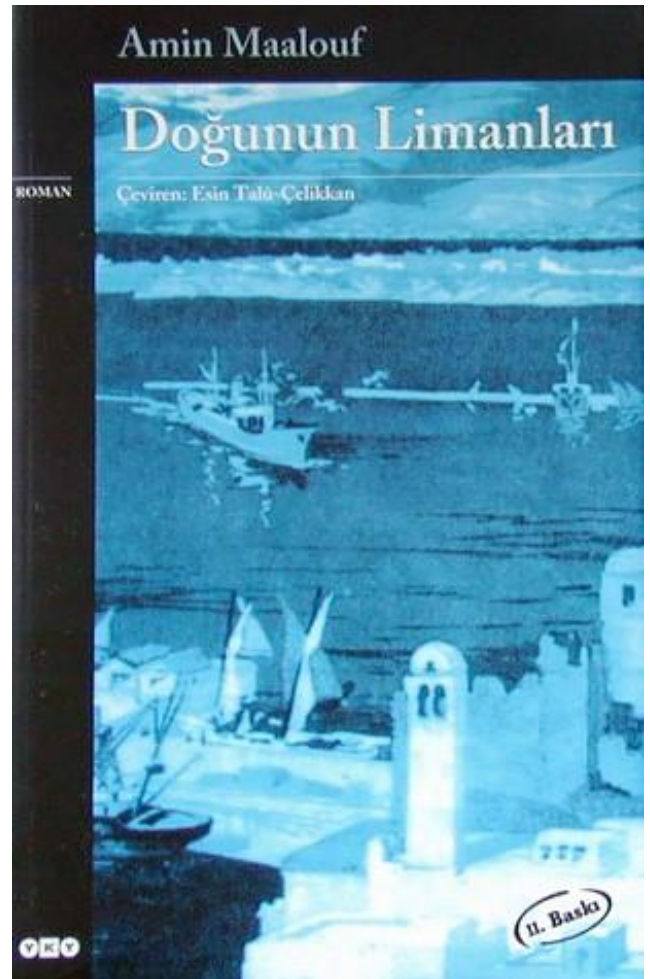
Umarım siz de bu kitabı hissederek okuyup kendinize bir şeyler katarsınız, iyi okumalar...

OKUMALI...

Saatlerce, günlerce okumalı.

Bu eşsiz zevki tatmalı birey. Neden mi? Okumak, kalbimizi ve fikirlerimizi aynı cümlede buluşturabilen, her ikisine de hükmedebilen yegâne şeydir. Bu yüzdendir ki kendimi bildim bileli tükenmek bilmez bir arzu duyuyorum kitaplara karşı. Bu arzum kimi zaman görgüsüzce davranmama neden olsa da –ki olursa olsun- olumsuzlukların yıldıramadığı duygularına her seferinde umut tohumları ekmeyi, iki

Berfe Faden KAHRAMAN

kapağın arasında toplanmış nice satırdan öğrendim.

Her kitap ayrı birer hayattır ve her hayat iz bırakır insanda. Maalouf'un "Doğunun Limanları" kitabı da iz bırakanlarım arasındadır. Yazar, eserinde en ufak detayları dahi büyük bir ustalıkla kaleme almış. Gerek anlatılan zamana ait toplumun zihniyeti gerekse başkarakterimiz İsyân'ın karşılaştığı tesadüflerle var olması ve her adımının itina ile kaleme alınmış olması hikâyeyi inanılmaz etkileyici kılıyor. Hayatının büyük kısmı, babasının "devrimci önder olan oğul yetiştirme" hayalinden kaçması ve kendi hayallerine sığınması ile geçen başkarakterimiz İsyân'ın Paris'e eğitimi için gidip, devrimin bir parçası olması ile başlar olaylar. Saklanırken tesadüfen karşılaştığı biriyle aşk yaşar ve yıllar sonra kendisini açıklayabilmesiyle evlenirler. Her şey yolunda giderken ailesiyle savaşın ortasında kalmasıyla önce ailesinden kopar ve sonra da hayatından. Kardeşinin, ona ait olanları çalması ve onu bir cehennemde terk etmesiyle başkarakterimiz için tüm umutlar tükenmişken ansızın gelen davetsiz bir misafir ile yeniden başlar hikâyesi. Tesadüfen hayatta kalır ve kurtulur o cehennemden. Kaybettiklerine yeniden sahip olma arzusuyla Clara'ya ulaşabilmek adına Fransa'ya dönen İsyân'ın hikâyesinin sonunu hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Yazar kitabın sonunu bizim yorumlarımıza bırakıyor maalesef.

Bu kitabın benim için ifade ettiği anlamı kelimelere dökmem gerçekten çok zor. Ama örnek verecek olursam; hani Türk Sinemasının klasiklerinden Vesikalı Yarım'ın en güzel sahnesinde Türkan Şoray İzzet Günay'a "Sevgi de yetmiyormuş çok eskiden rastlaşacaktık." diyor ya, aslında oradaki "çok eskiden

rastlaşacaktık” cümlesi seyirci ve film arasındaki bağı ifade eder. O cümle izleyicilerin geç kalmışlıklarına, pişmanlıklarına atfedilmiştir. Abarttığımı düşünmeyin lütfen, kesinlikle bu kitap da benim için aynı anlamı aynı bağı ifade ediyor. Kitabın son sayfasını çevirdiğim an hissettiğim tek şey yarım kalmışlıktı, İsyân’ın eşsiz hikâyesinde çıktığım yolculuğun nerede bittiğini bilememenin ruhumda bıraktığı yarım kalmışlık. Günlerce, hikâyenin sonunda ana karakterlerimizin buldukları yerden birlikte ayrılıp ayrılmadıkları sorusunun yanıtını düşündüm. Başka bakış açılarından bakabilmek adına konuyu iyice abartıp çevremdeki dört insana okutmaya çalıştım kitabı ve hala sonu hakkında hiçbir fikrim yok. Çok eskiden rastlamış olsaydım bu kitaba, kim bilir belki bu kadar tesiri altında kaldığım bir soru işaretine başka bakış açılarından bakma fırsatım olurdu. Her neyse kim bilebilir, belki de hikâyeyi bu kadar değerli kılan sonudur. Son olarak, kitabı okumamın üzerinden uzun zaman geçmiş olsa da anımsadıkça bıkmadan hala aynı heyecanı duymam ve İsyân’ın yıllar sonra aynı heyecanla Clara’ya gitmesi de kitaptaki şu cümleyi doğruluyor: “Aşk ilk günkü gibi kalabilir, heyecan da öyle. Aylar da geçse, yıllar da geçse. Hayat, insana bıkkınlık verecek kadar uzun değildir.”

Kemal UYAR

“Kitapsız yaşamak; kör, sağır, dilsiz yaşamaktır.”

K. Atatürk

GÖKHAN ÖĞRETMENİN
ANISINA

“Sıcacık bir gülüşün çoğu kez ikinci planda kaldığı gri dünyamızın karamsar gençleri olarak, bizlere karşı hiçbir zaman sıcacık gülüşünüzü eksik etmediğiniz için size minnettarız. Gerek iş ahlakı, gerekse kişiliğiyle her zaman örnek alacağımız güzel insan, seni tanıdığımız için ne mutlu bize!”

Kemal UYAR

“Anlayamadığımız bir yer var.” diye çağırmıştık sınıfa onu öğretmenler gününde. Eğik yürüyüşüyle yanımıza geldiğinde gözlüklerinin bile saklayamayacağı bir şaşkınlık oluşan yüzüyle, bize mahcubiyetle bakıyordu. Biz de heyecanla sınıfa gelişini bekliyor hediyemizi saklıyorduk. Aramıza geldiğinde, sınıfça oluşturduğumuz daireden sıyrılıp hediyesini vermiştim. Hediye görünceli mahcubiyeti daha da artmış başta kabul edememişti. Bizim ısrarlarımız sonucu büyük bir gülümseme ve pembeleşmiş yanaklarla almıştı hediye. İşte bu kadar güzel yürekli bir öğretmenimizi kaybettik biz, keşke daha çok hediyeleşebileceğimiz günlerimiz olsaydı. Sizi hiç unutmayacağız Gökhan öğretmenim.

İrem KIYMIK

*"Görmesen bile denizi
Yukarıya çevir yüzü
Deniz gibidir gökyüzü
Aldırma gönül, aldırma"*

Sabahattin ALİ

